

KISS BÉLA DR. ÉVNYITÓ BESZÉDE
a Miskolci Bölcsész Egyesület ünnepségén
 2011. szeptember 16.

Tisztelt megjelentek!

Kedves tanulmányaikat most kezdő első éves
hallgatók!

Engedjék meg, hogy egy idézettel kezdjem mondandómat, ami első hallásra egy kicsit meg-hökkentő, de ha hosszan elgondolkoznak rajta, nagyon messzire lehet eljutni és végül rájöhettek arra, hogy jó helyen vannak, jól választottak, mert itt ebben az iskolában egy kicsit talán közelebb jutnak ahhoz a lehetőséghez, hogy betekinthes-senek a lelki élet bonyodalmaiba, hogy ismer-kedjenek a megismerhetetlennel! Hogy tanuljanak meg gondolkodni, töprengeni másokért, majd meglátják milyen nagyszerű érzés az, ha ered-ményre jutnak. Persze csak akkor, ha ez az érzés nem önteltség tévútjára vezet, hanem az önérté-keletésük növekedésével, bizonyos magabiztosságot eredményez, amennyiben szabad – ezen a téren – erről beszélni!

De egyet biztosan sikerül majd elkerülni, hogy nem mondják majd feddőleg az öönhöz for-dulóknak: – az a baja, hogy túl sokat gondol-kozik!?(...)

Íme, Márai Sándortól az idézet:

„Az ember testi mivoltában, nem is magas rangú eleme a világnak; inkább csak szánalmasan pusztulásra ítélt anyagok összessége. A kő, a fém is tovább él, mint az ember. Ezért mindaz, amit testiünkön át jelentünk a világban, jelentéktelen. Csak a lelkünk erősebb és maradandóbb, mint a kő és a fém – ezért soha nem szabad másképpen látni magunkat, mint lelkünk térfogatában. Az erő, mely a romlandó testi szövetben kifejezi magát, nemcsak értelme a világnak. Ez az erő az emberi lélek. Minden más, amit a világban jelentünk és mutatunk, nevetséges, szánalmas és múlandó. „

Tehát a maguk erejét arra szeretnék áldozni, hogy tanuljanak meg segíteni azoknak, akik – olykor – a feltornyosult lelki problémáikkal küszködve megbotlanak vagy elakadnak az úton és ez nagyon tiszteletre méltó, de igen nagy megértést

és felelősséget igénylő elhatározás.

Mi, oktatók azon leszünk, hogy – közös munkánk eredményeként – törekvéseiket ne csak itt az iskolán belül, hanem majd az életben is siker koronázza.

Befejezésül még egy nagyon bölcs gondolat a nagy repülőőtől, Saint-Exupéry-től, aki eltűnt ugyan a földi életből, de lelke bölcsessége, az Ereje fennmaradt:

„Helyrehozhatatlan a múlt. (...) Mindig csak a jelent kell rendbe tennünk.(...) Nem előre látnod kell a jövődöt, hanem lehetővé kell tenned!„

És milyen nagyszerű lenne, hozzá hasonlóan tudna érezni minden magyar:

„A közösség, amelyhez tartozom, nem egy párt nem is egy szekta, hanem a hazám.”

Kívánok az elkövetkező év munkájához mindnyájunknak jó erőt és egészséget!

Dr. Gyárfás Ágnes, Kovács Imre református lelkész,
Pálné Dr. Conty P. Magdolna
a MBE ünnepségén

SZÓCS GÉZA
kulturális államtitkár

A MISKOLCI BÖLCSÉSZ EGYESÜLET
tanári értekezletén

2011. november 8.

Az egyesület félévenként összehívja a tanári kart egy baráti összejövetelre, ahol beszámolnak tudományos, oktatási vagy társadalmi téren elért eredményeikről. Ez az összejövetel a tudományos újdonságok információs fóruma is, ahol érdekes könyvekről, látott, hallott tudományos hírekről is szót ejtenek. A tanárok iránt érzett megbecsülés és tisztelet jegyében a fővárosban szokták megtartani az összejöveteleket, ahol megkoszorúzzhatják Mátyás királynak a Hilton szálló falában lévő reliefjét. A nagy király kultúrája és az oktatásügy terén kifejtett munkássága áthatotta a miskolci egyesület működését, szellemisége példaadó mindenki számára.

Dr. Kiszely István professzor vezette a megbeszélést és összefoglalta az egyesület 22 év alatt elért eredményeit. Számszerű adatokkal is szolgált: azon a 12 szakon, melyet Andrásfalvy Bertalan 1990-ben elfogadott 6500-nál többen végeztek. A professzor úr nem emlegette a tanári kar és az egyesület hányattatásait, a megpróbáltatások sorozatát. Azt mondta, hogy „...az egyesület most pozitív periódusba jutott, most az eredmények áttekintésének ideje következik, s csak a sikerekre emlékezünk”.

A tanárok előadásai rövidek és tartalmasak voltak. Czeglédi Katalin, Bakk István és Erzsébet, Farkasinszky Tibor, Szilvásyné Mazurek Magdolna, Szőnyi Magdolna, Fister Magdolna, Érsekcsanádi István, Sipos Erzsébet, Záhonyi András, Pataki Attila tartott előadást, Fazakas Árpád pedig elmondta, hogy részt vett családjával együtt a nürnbergi Turáni Népek öltözetei témájú bemutatón, ahol népművészeti értékű kalotaszegi öltözeteket, mutattak be Cemalottin Özdemir vendégként. Sikerükről beszámolt a Demokrata is a 2011. nov. 24-i számában, Hankó Ildikó tollából.

Schuck Mária Magdolna törökországi meghívását és látogatását mondta el. Miskolcon a XVI. Magyar Őskutatási Fórumon ismerkedett meg Uzun Ibrahimmal, Rodostó korábbi polgármesterével, aki nagy rajongással szereti II. Rákóczi

Ferencet. Említette, hogy Mikes Kelemen is ez évben ünneplik Törökországban. Schuck Mária Magdolna újságíró és olyan emelkedett stílusban írt a miskolci Rákóczi ünnepségről és a török vendégek áhítatos rajongásáról, hogy magyar és török oldalon akadt alapítványi támogató és részt vehetett a törökországi Mikes ünnepségeken.

Schuck Mária Magdolna munkája mellett tanul, II. évfolyamos pszichológia szakos az egyesület képzésén.

Szócs Géza államtitkár 13⁰⁰-ra érkezett, a tanárok, s köztük sok hallgató is meghatótt örömmel fogadták megjelenését. Szeretik, mint költőt, mint régi, közismert, jellemes politikust, meg úgy is, mint a Szócs István fiát, hiszen a Selyemsárhajó talán az egyetlen irodalmi alkotás, amelyben Mezőpótánia múltja is szóba került.

Az államtitkárt még ez év január 11-én tiszteletbeli, örökös tagjául fogadta az egyesület közösége. Most az ünnepélyes, de baráti ceremónia is lezajlott. Köszöntőjében az államtitkár elmondta, hogy hosszan beszélgetett a miskolci polgármesterrel Kriza Ákos Úrral az egyesületről, s tolmácsolta a polgármester nagybecsülését és szimpátiáját is. Az államtitkár közölte a magyar őstörténet körében kialakított álláspontját, amely éppen úgy fontos kérdés állami szinten, mint 22 éve az egyesület életében. Szeretné, ha az oktatásunk minden szintjén hangot kapna a magyar ősmúlt, az óvodai mondókáktól az egyetemig. Az állam feladatának érzi, s célul tűzte ki a magyar őstörténet oktatásának megoldását, majd hozzátette, hogy mindez az egyesület szellemiségében és gyakorlati közreműködésével fog lezajlani.

Az államtitkár szavait kitörő örömmel fogadták.

Rónai Lászlóné a PROFI nyílászáró szerkezetek miskolci gyárának egyik tulajdonosa régi, jószívű mecénása az Egyesületnek köszönte meg az államtitkár biztató szavait, s örült, hogy nem kellett kérnie, mert az államtitkár megelőzte őt. Kérte a magyar őstörténetnek, mint szaknak az

akkreditálását, hogy a végzett hallgatók hasznosíthassák tudásukat. Rónai Lászlóné kérte az államtitkárt, hogy segítsen az egyesület sorsán, s jövőjét biztosítsa azáltal, hogy

KÖZALAPÍTVÁNY

formájában maradjon fenn és közvetlenül az

állami gondoskodás körében folytassa képzési tevékenységét.

Az egyesület zenészei szép, magyar muzsikával kísérték a baráti összejövetelt. Köszönjük Hampó József trombita és zongora játékát és Kékes Zsuzsa marimba szólóját, amellyel az államtitkárt fogadták.

Szócs Géza államtitkár, Rónai Lászlóné és Kiszely István

Dr. Szőnyi Magdolna

Pálné Dr. Conty P. Magdolna, Gyárfás Ágnes és Szócs Géza államtitkár

Záhonyi András

A MI ÖRÖKSÉGÜNK

A Hargita Együttes magyarországi turnéjáról

A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes 2011. szeptemberében Egerben, Egerszalókon, Cegléd- den, Budapesten (a Millenáris Parkban és a Hagyományok Házában), Solymáron és Hajdúnánáson mutatta be *Örökség* című előadását.

Ennek során kevésbé ismert dalokat, táncokat és szokásokat ismerhettünk meg Csík vármegyéből. Csík-, Gyergyó- és Kászonszék népe minden időben „hős” volt: a határvédelem kötelmei ugyanis reá hárultak. Az itt élők a hadkötelezettséggel járó „szabadság” miatt jobban meg tudták őrizni szokásaikat, hagyományait, mint a kevésbé hegyes-völgyes vagy gyorsan polgárosuló erdélyi területeken.

Az előadás külön érdekessége, hogy bepillantást nyújt a gyergyói hagyományrendbe is. A zenei szerkesztést Kelemen László, az erdélyi táncmozgalom egyik elindítója (jelenleg a Hagyományok Háza igazgatója) végezte el, aki maga is gyergyóditrói születésű.

Az előadás során kivetített háttérképek segítették a nézőt a tájékozódásban. A csodálatos természet képei, kopjafák, székelykapuk mellett láthattuk Jézust a kőkeresztben és a Tászkok-tetői rajzos-felírtos köveket is.

Friedrich Klára rováskutató írja, hogy a gyergyói Tászkok-tetőn egy csillagászati és szertartási (ősvallási) központ működhetett, ahol az ősök és az utódok, a Teremtő és a Természet „találkozhattak”. Itt találták meg azokat a jelképekkel, írásjelekkel teli köveket, amelyeket az előadás során is láthattunk. Rajtuk vallási- és Nap-jelképek (pl. öt- és hatágú csillagok, a svasztika, a forgó Nap-kereszt), székely-magyar rovásjelek és székely tulajdonjegyek (mesterjegyek) is felismerhetők.

Az 1913. április 27-i Pesti Hírlap egyik írása (címe: *Atilla sírjának nyomában*) arról tudósít, hogy Gyergyó-Ditró közelében letarolták az erdőt, és az emiatt megáradt patak egy hatalmas írásos követ mosott ki.

A Tászkok név jelentésén kutatók véleménye erőteljesen megoszlik. Szóba jön a „kövek teteje” /a török *tasz* szó jelentése: kő/, „szent kő”, a „legyarlott irtás-hely” és a „tisztelendő, kegyes rend” értelmezés is.

Varga Zoltán koreográfus egy ember életén és sor-

sán keresztül mutatta be a közösség hagyományait. Az emberélet fordulójának felidézése során lakodalmi jelenetet (útelkötéssel, menyasszonyöltöztetéssel), katonas- és halottkísérést, tavaszközöntést is láthattunk. Megtudtuk, hogy a *Bújj, bújj zöldág...*, az „Édesanyám rózsafája...” és az „El kéne indulni...” dalvariánsai ezen a területen is léteznek. Emellett megismerhettük a felcsíki vásár hangulatát is: a tréfás alkudozás mindnyájunkat megnevettetett.

A halottat Gyimesben zenével és tánccal is kísérték. A siratók az egyházi szertartás befejeztével az óramutató járásával ellentétes irányban háromszor kerültek meg a sírt.

Mai világunkban szinte babonának tűnik, hogy a régiek a halott mellé „útravalóul” élelmet, használati tárgyakat is tettek. Mezopotámiában pl. az uralkodó fegyverei, kocsija mellett szolgálait és időnként feleségét is vele küldték a túlvilágra, hogy ott minél zavartalanabban folytathassa földi létét. Atilla hun király („Isten ostora”) temetésén is lenyilazták a közvetlen búcsúztatókat. Egyrészt azért, hogy szolgálják a túl-ilágon, másrészt pedig, hogy ne emlékezessenek rá, pontosan hová is temették.

Györfi Erzsébet és András Orsolya énekesek Bartók, Kodály és népzene gyűjtő kollégáik recsegő fonográf-felvételeiről „tanulták vissza” a régi gyergyói népdalokat.

Természetesen nem maradt el a felcsíki és a gyimesi táncrend sem. Ezeket a táncokat a csík-szeredai együttes tagjai (Mihály Piros, Antal Zsolt, Gábor Endre, Péter László és partnereik) „anyanyelvi szinten” ismerik. Zenésztársaik (Nyisztor Mihály és Prezsmer László primások, András Orsolya ütőgardonnyos, Ráduly Zoltán cimbalmos és ezen a magyarországi turnén Köllő Gergely brácsás) is tudják a Csík megyei muzsika minden csínját-bínját.

Akárcsak a turné többi helyszínén, a ceglédi *Kossuth Napok* megnyitóján is sikeres és tartalmas műsort adott a *Hargita Együttes*. A ráadás utáni váratlanul hosszú taps közben a táncosok egy

újabb ismétlésbe akartak kezdeni – ám a zenészeknek csak hűlt helyét találták. Szerencsére a „húzzad, ember!” hívó szóra azért csak visszatáltak a színpadra, így a Hargita egy fergeteges felesíki csárdással búcsúzatott hálás közönségétől.

Az 1997-ben elindított „Utolsó óra” népzenei gyűjtőmunka során sok idős erdélyi és felvidéki

népzeneész tudását, dallamait sikerült megmenteni az utókor számára. A megismerés mellett azonban a továbbadás is fontos feladatunk. Ezt szolgálják a Hargita előadásai, és legújabban a szülők tánc háza Csíkszeredában. Akinek kimaradt a tánc tanulás az életéből, most András Mihály ’táncmester’, a Hargita igazgatója és munkatársai „türelmes tempójú” foglalkozásain most bepótolhatja!

*Magyar siker a nürnbergi Turáni Népek viselete c. kiállításon
Cemalettin Özdemir múzeumában*

Fazakas Árpád felvételei